

KUTSESTANDARD

KUTSENIMETUS			
	Kutsenimetus	Nimetus kutsetunnistusel	EKR ¹ tase
I	Pottsepp	Pottsepp I kutsetase	2
II	Pottsepp	Pottsepp II kutsetase	3
III	Pottsepp	Pottsepp III kutsetase	4
III	Pottsepp-restauraator	Pottsepp-restauraator III kutsetase	4

A-OSA KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töövaldkonnad ja ametinimetused

Pottsepad töötavad kütteseadmete, korstnasüsteemide müügi- ja paigaldamisega tegelevates ettevõtetes (kaminasalongides) või eraettevõtjatena.

Enamlevinud ametinimetused on pottsepp, ahjumürsepp, kaminapaigaldaja, ahjupaigaldaja, korstnapaigaldaja.

A.2 Töö eesmärk ja sisu lühikirjeldus tasemeti

Pottsepp on käsitöeline, kes ehitab, remondib ja paigaldab kütteseadmeid (ahjud, pliigid, kaminad, kerised, suitsuahjud, grillid jne).

I kutsetase I kutsetaseme pottsepp ehitab ja remondib lihtsamaid tahkekütteseadmeid ja korstnasüsteeme kõrgema taseme pottsepa juhendamisel.

II kutsetase II kutsetaseme pottsepp töötab iseseisvalt, ehitab, paigaldab ja renoveerib tahkekütteseadmeid ja korstnasüsteeme.

III kutsetase III kutsetaseme pottsepp juhendab teisi pottseppi ning annab edasi kutsealaseid teadmisi ja oskusi. Ta vastutab ressursside jagamise ning teiste töö tulemuste eest. Samuti tuleb tal esindada ennast, oma ettevõtet ning suhelda klientidega.
III kutsetaseme pottsepp-restauraator projekteerib, renoveerib, restaureerib ja ehitab ning paigaldab keerukaid kütteseadmeid ning juhendab nende ehitustöid. Samuti tuleb tal esindada ennast, oma ettevõtet ning suhelda klientidega.

A.3 Töö osad ja tegevused

	Kutsetase			
	I	II	III	III restau- raator
1 Kliendiga suhtlemine ja nõustamine, tutvumine võimaluste ja dokumentatsiooniga				
1.1 Kliendi soovide väljaselgitamine	x	x	x	x
1.2 Tutvumine olemasoleva dokumentatsiooniga ja vajadusel selle kooskõlastamine	x	x	x	x
1.3 Kütteseadmetele tuleohutusosalaste hinnangute andmine	x	x	x	x
1.4 Ventilatsiooni olemasolu (sissepuhe ja väljatõmme) tehniline hindamine	x	x	x	x
	I	II	III	III restau- raator
2 Projekteerimine ja planeerimine				
2.1 Mahtude ja maksumuse arvutamine			x	x
2.2 Ruumi planeeritava kütteseadme soojustehniliste arvutuste tegemine	x	x	x	x

¹ EKR- Eesti kvalifikatsiooniraamistik. Tasemekirjeldused vt Kütteseadus lisa 1

2.3 Tööks vajalike materjalide kalkuleerimine ja valik	X	X	X	X
2.4 Töökorralduse planeerimine	X	X	X	X
2.5 Tööjooniste ja/või kahjustusjooniste koostamine				X
2.6 Restaureerimisprogrammi/-kontseptsiooni koostamine				X
3 Kütteseadme ehitamise/paigaldamise ettevalmistamine				
3.1 Töökeskkonna ettevalmistamine	X	X	X	X
3.2 Korstna ettevalmistamine	X	X	X	X
3.3 Korstna ehitamine/paigaldamine	X	X	X	X
3.4 Aluspinna või vundamendi ettevalmistamine	X	X	X	X
4 Kütteseadme ehitamine, paigaldamine				
4.1 Kütteseadme ehitamine (müüritisküttekolded – glasuurpottahi, lihtpottahi, tellisahi, plekk-kestahi jne) või paigaldamine (kerged õhkkütte kaminad, tehase ja tootja poolt valmistatud kütteseadmed)	X	X	X	X
4.2 Korstna ehitamine või paigaldamine	X	X	X	X
4.3 Kütteseadme viimistlemine	X	X	X	X
4.4 Kütteseadme passi väljastamine	X	X	X	X
5 Kütteseadme remontimine				
5.1 Kütteseadme ekspertiis ja hinnangu andmine	X	X	X	X
5.2 Kütteseadmete remontimine	X	X	X	X
6 Kütteseadme ekspertiis				
6.1 Kütteseadme, korstna süsteemide ja viimaldõõride seisundi hindamine			X	X
6.2 Kütteseadme avamine põhjalikuks ekspertiisiks			X	X
7 Õhkküttesüsteemi eskiisi koostamine ja õhkküttesüsteemi paigaldamine				
7.1 Õhkküttesüsteemi otstarbekuse määramine ja eskiisi koostamine			X	X
7.2 Õhkküttesüsteemi paigaldamine/ehitamine ja kliendi instrueerimine			X	X
8 Kütteseadme restaureerimine				
8.1 Restaureerimist vajavate kütteseadmete osade määramine, osade tellimine, töömahu ja maksumuse määramine				X
8.2 Restaureerimistöde teostamine ja kliendi instrueerimine				X
A.4 Töövahendid				
Pottsepa põhilisteks töövahenditeks on elektrilised ja käsitööriistad, erinevad mõõteriistad, märkimisvahendid.				
A.5 Töö eripära ja -keskkond				
Pottsepp töötab nii sise- kui välistingimustes tervist kahjustavas keskkonnas. Sisetingimustes peab temperatuur olema vähemalt +18 °C. Töö nõuab füüsilist pingutust, kõrgusetaluvust, head nägemist.				
A.6 Võimed ja isikuomadused				
Pottsepa töö nõuab käelist tegevust, iseseisvust, täpsust, tehnilist mõtlemist, loomingulisust, pingetaluvust, vastutustunnet.				
A.7 Kutsealane ettevalmistus				
Pottsepaks võib õppida kutsekoolis, töökohal või kursustel. Sellel kutsealal töötamiseks sobiv formaalharidus on põhiharidus, III taseme pottsepana töötamiseks on sobivaks formaalhariduseks keskharidus.				

B-OSA KUTSENÕUDED

B.1 Kompetentsid			
1 Kliendiga suhtlemine ja nõustamine, tutvumine võimaluste ja dokumentatsiooniga			
I kutsetase	II kutsetase	III kutsetase	III kutsetase restauraator
1.1 Kliendi soovide väljaselgitamine			
1.1.1 Selgitab juhendamisel välja kliendi soovid.	1.1.1 Selgitab välja kliendi soovid ja annab neile hinnangu.		
		1.1.2 Oskab konsulteerida kütte- ja ventilatsiooniseadmete paigaldamist.	
1.2 Tutvumine olemasoleva dokumentatsiooniga ja vajadusel selle kooskõlastamine			
1.2.1 Tutvub juhendamisel olemasoleva dokumentatsiooniga (näit maja projekt).	1.2.1 Tutvub olemasoleva dokumentatsiooniga, vajadusel konsulteerib kõrgema taseme pottseppaga.	1.2.1 Tutvub olemasoleva dokumentatsiooniga. 1.2.2 Koostab vajaliku dokumentatsiooni. 1.2.3 Kooskõlastab vajaliku dokumentatsiooni Päästeametiga.	1.2.1 Koostab vajaliku dokumentatsiooni. 1.2.2 Kooskõlastab vajaliku dokumentatsiooni Päästemeti ja Muinsuskaitseametiga.
1.3 Kütteseadmete tuleohutuslaste hinnangute andmine			
1.3.1 Annab juhendamisel kütteseadmele tuleohutuslaste hinnangu arvestades kehtivaid tuleohutusnõudeid.	1.3.1 Annab kütteseadmele tuleohutuslaste hinnangu arvestades kehtivaid tuleohutusnõudeid.		
1.4 Ventilatsiooni olemasolu (sissepuhe ja väljatõmme) tehniline hindamine			
I kutsetase	II kutsetase	III kutsetase	III kutsetase restauraator
1.4.1 Hindab juhendamisel tehniliselt vastavalt olemasolevale dokumentatsioonile ventilatsiooni olemasolu arvestades kehtivaid ventilatsiooninõudeid.	1.4.1 Hindab tehniliselt vastavalt olemasolevale dokumentatsioonile ventilatsiooni olemasolu arvestades kehtivaid ventilatsiooninõudeid.		
2 Projekteerimine ja planeerimine			
I kutsetase	II kutsetase	III kutsetase	III kutsetase restauraator
2.1 Mahtude ja maksumuse arvutamine			
		2.1.1 Määrab köetava ruumi kubatuuri. 2.1.2 Määrab kütteseadme võimsuse.	
2.2 Ruumi planeeritava kütteseadme soojus tehniliste arvutuste tegemine			
2.2.1 Mõõdab juhendamisel ruumi	2.2.1 Mõõdab ruumi mahu. 2.2.2 Määrab ahju valmistamise materjali ning vajaliku massi ja		

mahu. 2.2.2 Määrab juhendamisel ahju valmistamise materjali ning vajaliku massi ja võimsuse.	võimsuse.		
2.3 Tööks vajalike materjalide kalkuleerimine ja valik			
2.3.1 Kalkuleerib tööks vajalikud materjalid vastavalt punktile 2.2.2.			
2.3.2 Valib tööks vajalikud materjalid lähtudes standardist EVS 812-3 "Ehitiste tuleohutus. Osa 3: Küttesüsteemid" (edaspidi EVS 812-3) või tootja juhiseist.			
2.4 Töökorralduse planeerimine			
2.4.1 Kalkuleerib tööaja.			
2.4.2 Teostab juhendaja poolt antud tööülesandeid.	2.4.2 Teeb juhendamisel olemasoleva küttesüsteemi lihtsamaid uuringuid.	2.4.2 Teeb olemasoleva küttesüsteemi uuringud, sh lõõride uuringuskeemi.	
	2.4.3 Hindab planeeritava küttesüsteemi paigaldamise võimalikkust vastavalt EVS 812-3 või tootja juhistele. Vajadusel konsulteerib kõrgema taseme pottsepaga.	2.4.3 Hindab planeeritava küttesüsteemi paigaldamise võimalikkust vastavalt EVS 812-3 või tootja juhistele.	
2.4.4 Hindab töö mahtu ja koostab hinnakalkulatsiooni.			
2.5 Tööjooniste ja/või kahjustusjooniste lugemine ning koostamine			
I kutsetase	II kutsetase	III kutsetase	III kutsetase restauraator
	2.5.1 Loeb juhendamisel ehitusjooniseid (plaanidelt mõõtmeid, lõigetelt kõrgusi, hoone ja tehnovõrkude asukoha).	2.5.1 Loeb jooniseid ja märgib maha kütteseadme või korstna. 2.5.2 Koostab joonise või eskiisi vastavalt vajadusele. 2.5.3 Arvestab joonise järgi ehitusmahu ja kannab korrektselt joonisele mõõtmeid ja tingmärke.	2.5.1 Koostab joonise või eskiisi vastavalt vajadusele. 2.5.2 Koostab restaoreerimistöde programmi. 2.5.3 Koostab vastavalt hooneplaanile tööjoonise ja/või kahjustusjoonise kajastades laguune, pragusid, mehaanilisi-, keemilisi- või bioloogilisi kahjustusi. 2.5.4 Arvestab joonise järgi ehitusmahu ja kannab korrektselt joonisele mõõtmeid ja tingmärke.

2.6 Restaureerimisprogrammi/-kontseptsiooni lugemine ning koostamine			
		2.6.1 Loeb ja mõistab restaureerimisprogrammi.	2.6.1 Viib läbi kompleksseid teaduslikke (arhiivsed, bibliograafilised ja väliuurimuslikud) uuringuid eesmärgiga saada teaduslikult põhjendatud ülevaade objektist, tema tehnilisest seisundist ja arhitektuurilis-kultuurilistest väärtustest. 2.6.2 Vormistab uuringutulemused aruannetena. 2.6.3 Viib läbi visuaalseid uuringuid täiendava teabe saamiseks ahju ehitusloolise arengu kohta, mille käigus selgitatakse välja väärtust tõstvad konstruktsioonid ja detailid.
3 Kütteseadme ehitamise/paigaldamise ettevalmistamine			
I kutsetase	II kutsetase	III kutsetase	III kutsetase restauraator
3.1 Korstna ettevalmistamine			
3.1.1 Hindab juhendamisel visuaalselt korstna asukoha, seisundi ja katuse tüübi. 3.1.2 Valib juhendamisel korstna tüübi vastavalt kütteseadme projektile.	3.1.1 Hindab visuaalselt korstna asukoha, seisundi ja katuse tüübi. 3.1.2 Valib korstna tüübi vastavalt kütteseadme projektile.		
3.2 Korstna ehitamine/paigaldamine			
3.2.1 Hindab juhendamisel kandekonstruktsiooni kandevõimet. 3.2.2 Annab juhendamisel hinnangu töö teostamise võimalikkusele. 3.2.3 Ehitab/paigaldab juhendamisel korstna vastavalt kütteseadme	3.2.1 Hindab kandekonstruktsiooni kandevõimet. 3.2.2 Annab hinnangu töö teostamise võimalikkusele. 3.2.3 Ehitab/paigaldab korstna vastavalt kütteseadme tüübile ja vastavalt EVS 812-3.		

tüübile ja vastavalt EVS 812-3.			
3.3 Aluspinna või vundamendi ettevalmistamine			
3.3.1 Aitab ette valmistada aluspinna või vundamendiga seonduvaid töid.	3.3.1 Hindab kandekonstruksiooni kandevõimet. 3.3.2 Annab hinnangu töö teostamise võimalikkusele. 3.3.3 Ehitab/paigaldab vundamendi vastavalt kütteseadme tüübile ja vastavalt EVS 812-3.	3.3.1 Võtab ahju aluspinna šablooni ja vajadusel mõõdistab ajaloolise ahju kehandi. 3.3.2 Hindab kandekonstruksiooni kandevõimet. 3.3.3 Annab hinnangu töö teostamise võimalikkusele. 3.3.4 Ehitab/paigaldab vundamendi vastavalt kütteseadme tüübile ja vastavalt EVS 812-3.	
3.4 Töökeskkonna ettevalmistamine			
3.4.1 Valmistab ette ja korraldab töökeskkonna vastavalt tööohutuse- ja töökaitseõuetele. 3.4.2 Valmistab ette tööriistad vastavalt töö iseloomule ning tööohutuse- ja töökaitseõuetele. 3.4.3 Valmistab ette materjalid vastavalt töö iseloomule.			
4 Kütteseadme ehitamine, paigaldamine			
I kutsetase	II kutsetase	III kutsetase	III kutsetase restauraator
4.1 Kütteseadme ehitamine (müüritisküttekolded – glasuurpottahi, lihtpottahi, tellisahi, plekk-kestahi jne) või paigaldamine (kerged õhkküttekaminad, tehase ja tootja poolt valmistatud kütteseadmed, moodulkorstnad, moodulahjud jms)			
4.1.1 Ehitab või paigaldab kütteseadme vastavalt EVS 812-3 nõuetele.			
		4.1.2 Oskab ehitada lihtpotist ahju ja pliidi soojamüüri.	
		4.1.3 Oskab ehitada glasuurpotist ahju ja pliidi soojamüüri.	
4.2 Korstna ehitamine või paigaldamine			
		4.2.1 Ehitab või paigaldab korstna ja suitsulõõri vastavalt EVS 812-3 nõuetele.	
4.3 Kütteseadme viimistlemine			
4.3.1 Lihvib, krohvib, värvib, järelvuugib ja plaadib kütteseadme vastavalt kütteseadme tüübile.			
4.4 Kütteseadme juhendi väljastamine			
4.4.1 Koostab kütteseadme hoolduskeemi. 4.4.2 Väljastab kütteseadme kasutusjuhendi.			
5 Kütteseadme remontimine			
I kutsetase	II kutsetase	III kutsetase	III kutsetase restauraator
5.1 Kütteseadme ekspertiis ja hinnangu andmine			
5.1.1 Konsulteerib juhendajaga kavandatava töö võimalikkust ja vajalikkust.	5.1.1 Konsulteerib vajadusel kõrgema taseme pottsepa kütteseadmele hinnangu andmisel. 5.1.2 Küsitleb tellijat ja kasutajat kütmissviisi ja -materjali kohta.	5.1.1 Küsitleb tellijat ja ekspuuteerijat kütmissviisi ja -materjali kohta. 5.1.2 Vaatleb korstnat, kütteseadet ja põlemise	5.1.1 Küsitleb tellijat ja ekspuuteerijat kütmissviisi ja -materjali kohta. 5.1.2 Vaatleb korstnat, kütteseadet ja põlemise jääkprodukte. 5.1.3 Koostab

	<p>5.1.3 Vaatleb korstnat, kütteseadet ja põlemise jääkprodukte.</p> <p>5.1.4 Annab visuaalsel vaatlusel hinnangu korstna ja kütteseadme seisukorrale ja selgitab välja vead. Hinnangu andmisel tugineb EVS 812-3 ja siseministri määrusele "Nõuded kütteseadmete puhastamisele".</p> <p>5.1.5 Koostab kontrollakti või kaasab kõrgema taseme pottsepa kontrollakti koostamisse.</p>	<p>jääkprodukte.</p> <p>5.1.3 Annab hinnangu korstna ja kütteseadme seisukorrale kasutades selleks tööks vajalikke tööriistu ja selgitab välja vead. Hinnangu andmisel tugineb EVS 812-3 ja siseministri määrusele "Nõuded kütteseadmete puhastamisele".</p> <p>5.1.4 Koostab kontrollakti.</p>	<p>kütteseadme ekspertiisi andes hinnangu kütteseadme seisukorrale. Uute arhitektuuriajalooliselt väärtuslikke konstruktsioonide või detailide avastamisel koostab pärast uurimistööde lõppu nendest täiendava nimekirja.</p> <p>5.1.4 Koostab kontrollakti.</p>
--	--	---	--

5.2 Kütteseadmete remontimine

I kutsetase	II kutsetase	III kutsetase	IV kutsetase
<p>5.2.1 Vahetab, asendab või parandab juhendamisel koldeukse, praeahju, pliidiplaadi ja -äärelaua.</p> <p>5.2.2 Vahetab või asendab juhendamisel puuduvad kivid.</p> <p>5.2.3 Laob juhendamisel ümber ahju sisemuse.</p>	<p>5.2.1 Selgitab välja, kas objektile on kehtestatud ehitus- ja remonttöid puudutavaid erinõudeid. Ehitus- ja remonttööde korral teavitab tellijat/omanikku, et tööd võivad eeldada kohaliku omavalitsuse kirjalikku nõusolekut.</p> <p>5.2.2 Vahetab koldeukse, praeahju, pliidiplaadi ja -äärelaua.</p> <p>5.2.3 Vahetab või asendab puuduvad kivid.</p> <p>5.2.4 Laob ümber ahju sisemuse (plekkahi, pottahi).</p> <p>5.2.5 Vajadusel vahetab ahjupotte.</p>	<p>5.2.1 Selgitab välja, kas objektile on kehtestatud ehitus- ja remonttöid puudutavaid erinõudeid. Ehitus- ja remonttööde korral teavitab tellijat/omanikku, et tööd võivad eeldada kohaliku omavalitsuse kirjalikku nõusolekut.</p> <p>5.2.2 Hindab teostavate tööde mahtu ja tasuvust.</p> <p>5.2.3 Juhendab madalamate tasemete pottseppi remonttöödel.</p> <p>5.2.4 Vahetab koldeukse, praeahju, pliidiplaadi ja -ääreraua.</p> <p>5.2.5 Vahetab või asendab puuduvad kivid.</p> <p>5.2.6 Laob ümber ahju sisemuse (plekkahi, pottahi).</p>	<p>5.2.1 Selgitab välja, kas objektile on kehtestatud ehitus- ja remonttöid puudutavaid erinõudeid. Ehitus- ja remonttööde korral teavitab tellijat/omanikku, et tööd võivad eeldada kohaliku omavalitsuse kirjalikku nõusolekut. Juhul, kui tegemist on mälestisega, siis peab töid teostama litsentseeritud erialaspetsialist, muinsuskaitse järelevalve all.</p> <p>5.2.2 Hindab teostavate tööde mahtu ja tasuvust.</p> <p>5.2.3 Juhendab madalamate tasemete pottseppi remonttöödel.</p> <p>5.2.4 Vahetab koldeukse, praeahju, pliidiplaadi ja -äärelaua.</p> <p>5.2.5 Vahetab või asendab puuduvad kivid.</p> <p>5.2.6 Laob ümber ahju sisemuse (plekkahi,</p>

		5.2.7 Vajadusel vahetab ahjupotte, renoveerib korstna sisepinna ja paigaldab sisekorstna.	pottahi). 5.2.7 Vajadusel vahetab ahjupotte renoveerib korstna sisepinna ja paigaldab sisekorstna.
6 Kütteseadme ekspertiis			
III kutsetase		III kutsetase restauraator	
6.1 Kütteseadme, korstnasüsteemide ja viimalõõride seisundi hindamine			
6.1.1 Hindab visuaalselt korstna ja kütteseadme seisukorda vastavalt EVS 812-3.			
6.1.2 Hindab kütteseadme ja korstna eksploatatsiooni kõlblikkuse, hooldus- ja remontimisvõimalused või uue ehitamise ja paigaldamise vajaduse.			
6.2 Kütteseadme avamine põhjalikuks ekspertiisiks			
III kutsetase		III kutsetase restauraator	
6.2.1 Valmistab kütteseadme ette (näit niisutamine) ekspertiisiks vastavalt teostatava töö vajadusele.			
6.2.2 Kõrvaldab tuha ja tahma käsitsi või vajalike seadmetega.			
6.2.3 Koostab demontaažiskeemi, demonteerib ja puhastab kivid ja materjali. Kontrollib materjalide ja kivide seisukorda.			
6.2.4 Hindab lõõride ja viimalõõri seisukorda.			
6.2.5 Hindab kütteseadme ja korstna eksploatatsioonikõlblikkuse, hooldus- ja remontimisvõimalused või uue ehitamise ja paigaldamise vajaduse.			
		6.2.6 Omab teadmisi tööriistadega ja abivahenditega kütte- ja ventilatsioonisüsteemide kontrollimisest.	
		6.2.7 Oskab kasutada ja seadistada küttesüsteemide ohutuse hindamisel kasutatavaid tehnilisi vahendeid.	
		6.2.8 Eritingimuste puhul viib läbi teaduslikud ajaloolis-arhiivsed ja bibliograafilised uuringuid vastavalt muinsuskaitseadusele ja ehitusseadusele.	
7 Õhkküttesüsteemi eskiisi koostamine ja õhkküttesüsteemi paigaldamine			
III kutsetase		III kutsetase restauraator	
7.1.1 Määrab õhkküttesüsteemi otstarbekuse vastavalt ruumide kubatuurile, ruumides toimivale ventilatsioonisüsteemile ja ruumide funktsioonile.			
7.1.2 Koostab õhkküttesüsteemi eskiisi.			
7.1.3 Koostab õhkküttesüsteemi esialgse hinnapakkumise.			
7.2 Õhkküttesüsteemi paigaldamine/ehitamine ja kliendi instrueerimine			
7.2.1 Määrab eskiisi põhjal kütteseadme asukoha ja torude paigutuse, arvestades EVS 812-3 tuleohutusnõudeid.			
7.2.2 Paigaldab/ehitab kütteseadme ja paigaldab torud.			
7.2.3 Tutvustab kliendile tootjapoolset kütteseadme kasutamise ja paigaldamise juhendit.			
7.2.4 Vormistab töö üleandmis-vastuvõtmisakti.			
8 Kütteseadmete restaureerimine			
III kutsetase restauraator			
8.1 Restaureerimist vajavate kütteseadmete osade määramine, osade tellimine, töömahu ja maksumuse määramine			
8.1.1 Määrab restaureeritava ahju mahu, materjali, detailid, restaureerimisel kasutatavad materjalid ja meetodid.			
8.1.2 Enne põhiliste ehitus-montaažitööde algust kirjeldab tellijale tööde loetelu ning eritingimuste puhul teavitab vastavaid institutsioone (muinsuskaitse, päästeamet jne)			
8.2 Restaureerimistööde teostamine ja kliendi instrueerimine			

8.2.1 Teostab restaureerimis- või konserveerimistöid vastavalt projektile.			
8.2.2 Oskab kontrollida objekti kontrollmõõdistamist.			
8.2.3 Tööd lõpetatakse vastuvõtukomisjoniga ning vormistab aruande.			
B.2 Läbivad kompetentsid ja baasteadmised			
Läbivad kompetentsid			
I kutsetase	II kutsetase	III kutsetase	III kutsetase restauraator
1. Oskab teha lihtsamaid montaaži- ja betoonitöid.			
2. Oskab teostada hüdroisolatsioonitöid ja sarrusetöid.			
3. Oskab koostada ja paigaldada tellinguid ja töölavasid.			
4. Oskab valmistada lihtsaid raketisi.			
5. Oskab kasutada pottsepa töövahendeid ja hoiab neid korras.			
		6. Oskab paigaldada soojustus- ja isolatsioonimaterjale.	
		7. Oskab juhendada ja juhtida teisi.	
Baasteadmised			
I kutsetase	II kutsetase	III kutsetase	III kutsetase restauraator
1.1 Omab algtasemel teadmisi majanduse põhimõistetest ja ettevõtluse põhialustest.			
1.2 Omab ettekujutust töösuheteid reguleerivatest õigusaktidest ja mõistab oma vastutust, õigusi ning kohustusi töösuhetes.			
1.3 Omab ettekujutust suhtlemise olemusest ja viisidest; oskab valida sobivat suhtlemisviisi ja suudab kontrollida oma käitumist. Oskab vältida pinget ja sellega toime tulla.			
1.4 Omab teadmisi teeninduskultuuri alustest ja tagab kliendi vara ohutuse. Oskab lahendada konflikte, käsitleda kiitust ja kaebust.			
1.5 Omab teadmisi töökeskkonna mõjust oma tervisele. Oskab määratleda, ära tunda ja vältida põhilisi ohuallikaid objektidel. Teab, kuidas tagada enda ja kaastöötajate turvalisus objektil. Teab ja tunneb ökonoomse materjalikasutamise põhimõtteid, mis tagavad keskkonda säästva ehitustegevuse. Teab, kuidas käituda tööõnnetuse korral, oskab kasutada pääste- ja kaitsevahendeid, valdab vältimatu esmaabi võtteid ja vahendeid.			
1.6 Valdab erialaga seotud võõrkeele sõnavara, mõisteid ja termineid.			
1.7 Tunneb head ehitustava (Eesti Ehitusteave ET-1 0207-0068) ning tööle ja sellega seotud materjalidele kehtestatud nõudeid.			
1.8 Tunneb erinevaid ehitustööriistu, mõõteriistu ja märkimisseadmeid.	1.8 Tunneb ehitusmõõdistamise tehnoloogiat ning erinevaid ehitustööriistu, mõõteriistu, märkimisseadmeid ja masinaid.		
1.9 Omab teadmisi ehitusalastest mõistetest ja terminoloogiast, hoonete konstruktsioonidest ja ehitamise etappidest.			
1.10 Omab teadmisi tööks vajalike korstnate ja kütteseadmete ehitusmaterjalide omadustest ning kasutusala.			

C-OSA ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Üldteave	
1. Kutsestandardi number kutseregistris	Pottsepp I 13-04052012-34/3ps Pottsepp II 13-04052012-35/3ps Pottsepp III 13-04052012-36/3ps Pottsepp-restauraator III 13-04052012-37/3ps
2. Kutsestandardi koostajad	Annes Andresson, Ahjutarve OÜ Koit Ehatamm, FIE Margus Leis, Päästeamet Tiit Mäekivi, Gaasikasutuskoolituse OÜ Rait Pukk, Tuleohutusekspertiisi Büroo OÜ Tarmo Tammi, T-Trust OÜ Artur Ümar, Tallinna Kultuuriväärtuste Amet Kutsekoja koordinaatorid Kristi Koort ja Kristina Ruhno
3. Kutsestandardi kavandi tutvustamine	19.02-07.03.2008
4. Kutsestandardi kinnitaja	Ehituse, Kinnisvara ja Geomaatika Kutsenõukogu
5. Kutsenõukogu otsuse number ja kuupäev	Otsus nr 17, 04.05.2012
6. Kutsestandardi kehtivusaeg	Kehtib kuni 01.01.2014
7. Kutsestandardi versioon	3
8. Kutsenõukogu alavaldkond	Eriehitustööd
9. Eesti majanduse tegevusalade klassifikaator (NACE)	Pottsepatööd. Ahjude ja kaminade tegemine, k.a tööstuskorstnate ja -ahjude ladumine, kood 43992
10. Ametite klassifikaator (ISCO)	Oskus- ja käsitöölised, kood 712
11. Euroopa kvalifikatsioonide raamistik (EQF)	
12. Kutsekoda	www.kutsekoda.ee
13. Viited õppekavadele eesti hariduse infosüsteemis	www.ehis.ee

C.2 Teave kutseomistamise kohta

C.3 Kutsenimetus võõrkeeles	
Inglise keeles	
Level	Title
I	Potter, Stove-maker
II	Potter, Stove-maker
III	Potter, Stove-maker
IV	Potter, Stove-maker
Vene keeles	
Уровень	Название
I	Печник
II	Печник
III	Печник
III	Печник-реставратор
Soome keeles	
Taso	Titteli
I	Uunin rakentaja

II	Uunin rakentaja
III	Uunin rakentaja
III	Uunin rakentaja
Saksa keeles	
Stufe	Der Beruf
I	Ofenbauer, Ofensetzer, Hafner
II	Ofenbauer, Ofensetzer, Hafner
III	Ofenbauer, Ofensetzer, Hafner
III	Ofenbauer, Ofensetzer, Hafner

C.4 Kasutatud materjalid

C.5 Kutsete süsteemi terminid ja seletused

Kutsete süsteem – kutsealaste määratluste loomise ja arendamise ning kutsete omistamise terviklik süsteem, mis loob eeldused Eesti töötajate konkurentsivõime kasvuks ning kutsealase kompetentsuse arendamiseks, hindamiseks, tunnustamiseks ja võrdlemiseks.

Kutsetegevuse valdkond – samalaadsetel tööülesannetel põhinev tegevusvaldkond, mis hõlmab mitut lähedast kutset.

Kutse – hindamisprotsessi ametlik tulemus, mis saadakse, kui kutset omistav organ otsustab, et isik omab teatud kutsetegevuse valdkonnas tööülesannete täitmiseks vajalikku kompetentsust, mille tase on määratud vastavas kutsestandardis.

Kompetentsus – edukaks kutsealaseks tegutsemiseks vajalik teadmiste, oskuste, kogemuse ja hoiakute kogum.

Kutsestandard – on dokument, milles kirjeldatakse kutsetegevust, tööülesandeid ja -keskkonda ning määratletakse kompetentsusnõuded vastaval kutsealal ja -tasemel.

Kompetentsid – oskuste, teadmiste, võimete ja isikuomaduste kogumid, mis sisaldavad töö tegemiseks vajalikku iseseisvuse ja vastutuse määra, võimaldavad töötajal täita konkreetseid tööülesandeid ning väljenduvad tegevustena.

Kutsetase – kutsetegevuseks vajalike teadmiste, oskuste ning pädevuse (iseseisvuse ja vastutuse ulatuse) kirjeldus. Kutseraamistik liigitab kutsetasemeid omandatud teadmistele, oskustele ja pädevusele seatud kriteeriumide alusel. Kutsetasemetest on I tase madalaim ja V tase kõrgeim:

- I tase – töötaja täidab tööülesandeid ühesuguses olukorras, on omandanud kutsealased oskused ja teadmised enamasti kutsealasel väljaõppel, võib vajada juhendamist töö käigus, vastutab oma tööülesannete täitmise eest;
- II tase – töötaja täidab tööülesandeid erisuguses olukorras, lisaks enamasti kutsealasel väljaõppel omandatud oskustele ja teadmistele omab vilumust ja kogemust, töötab iseseisvalt, vastutab oma tööülesannete täitmise eest;
- III tase – töötaja täidab tööülesandeid erisuguses ja vahelduvas olukorras, lisaks enamasti kutsealasel väljaõppel omandatud oskustele ja teadmistele ning vilumustele ja kogemustele omab meisterlikkust, valmisolekut kutsealaste oskuste ja teadmiste edasiandmiseks, korraldab ressursside jagamist ja teiste tööd ning vastutab selle eest;
- IV tase – töötaja täidab analüüsimist ja otsustamist eeldavaid tööülesandeid muutuv olukorras, omab kutsealaseid teadmisi ja oskusi; korraldab ressursside jagamist ja teiste tööd ning vastutab selle eest;
- V tase – töötaja täidab teadmiste laiendamist, probleemide lahendamist, teaduslike teooriate ja mõistete rakendamist, olemasolevate teadmiste analüüsimist, süstematiseerimist ja edasiarendamist ning õpetamist eeldavaid tööülesandeid muutuv olukorras, omab laialdasi kutsealaseid teadmisi ja oskusi, korraldab ressursside jagamist ja teiste tööd ning vastutab selle eest.

Kutsed ei eelda kirjeldamist ja kutseomistamist kõigil tasemetel. Kutsetasemete vajalikkuse otsustab vastav kutseõukogu. Iga konkreetse taseme nõuded, sealhulgas vajadusel ka sobiv haridustase, määratakse kindlaks kutsestandardis.

Kutseomistamine – kutset taotleva isiku kutsealase kompetentsuse kutsestandardis toodud nõuetele vastavuse hindamine, mille tulemusena väljastatakse taotlejale kutsetunnistus.

Kutsetunnistus – kutset tõendav dokument, mis tõendab isiku kutsealase kompetentsuse vastavust kutsestandardis kehtestatud nõuetele.

Kutseõukogu – sihtasutuse juures tegutsev, vastava kutsetegevuse valdkonna töötajate, tööandjate,

kutse- ja erialaühenduste ning riigi esindajatest koosnev haldusorgan.

Kutset omistav organ – juriidiline isik või riigi- või valitsusasutus, kellele on antud õigus kutseid omistada.

Kutsekomisjon – kutseomistamise kvaliteedi ja erapooletuse tagamiseks Kutset Omistava Organi juurde moodustatud komisjon, kuhu kuuluvad vastava kutseala tunnustatud spetsialistid, tööandjad ja koolitajad.

Kutseregister – riiklik register, mis sisaldab teavet kutsenõukogude, kutsestandardite, kutset omistavate organite ning kehtivate kutsetunnistuste kohta.

C.6 Lisad

Kutsealased terminid

Ahi – soojuste tootmise ja salvestamise seade, kus põletatakse põhiliselt puitu või teisi fossiilseid kütuseid.

Ahju ehitusplaan – skemaatiliselt kujutatud ahju plaan, mis sisaldab endas ahju gabariite, küttekolde, suitsulõõride ja viimalõõri mõõtused ja nende paiknevust.

Ahju kasutegur – ahju poolt ära antava soojuste koguse suhe kogu kütuses olevasse soojusesse protsentides. Ahju kasutegur oleneb ahju konstruktsioonist ja kütmissiisist.

Ahju kolde temperatuur – temperatuur, mida mõõdetakse ühtlase põlemisel ahju koldelae all.

Ahju salvestuskestus – aeg, mis kulub salvestatud soojusel jõudmiseks ahju pinnale, kus temperatuur tõuseks vähemalt 70 °C-ni, kestus oleneb ahju välispinna paksusest ja materjali soojajuhtivusest.

Ahju salvestusvõime – on omadus salvestada põlemisel vabanenud soojus keraamilisse materjali ja see ajalise hilinemisega edasi anda ruumi, salvestusvõime sõltub ahju materjali omadustest ja ahju massist.

Ahju soojuseralduse kestus – aeg, mille jooksul ahi annab salvestunud soojuse ruumi, normide järgi vähemalt 12 tundi (temperatuur -22 °).

Ahju võimsus – ahju pinnalt eralduv soojuse hulk kas kiirguse või õhuliikumise teel. Ahju võimsus sõltub ahju soojaks mineva pinna suuruselt ning ahju pinna ja ruumi temperatuuri vahel.

Ahjumürsepp – on käsitöeline, kes ehitab ahjutellistest kütteseadmeid (ahjud, pliidid, kaminad, korstnad).

Ahjud – on käsitsi või masinaga vormitud savitoode, mille osad on plast ja rump, ning ta on põletatud 900-1100 °C-ni. Glasuuriga kaetud ahjud nimetatakse kahhelahjudpotiks. Vanim Euroopas säilinud kahhelahjudpottidest ehitatud ahi asub Meranis, Saksamaal ja on üle 500 aasta vana.

Ahjutellis – rauarikkast savist, 900-1000 °C-ni põletatud keraamika toode, mida temperatuuri kõikumiste taluvuse suurendamiseks on aeglaselt jahutatud.

Bullerjan – Kanadas leiutatud õhkküttega ahjutüüp, mis eraldab kiiresti ja lühiajaliselt sooja (sobib nt suvilasse, mägionni, garaaži). Kasutegur max 74%.

Eritellimusel ehitatud korsten – korsten, mis paigaldatakse või ehitatakse kohapeal, kasutades ühest või erinevatest allikatest pärinevate kokkusobivate korstnaosade kombinatsioon.

Glasuur – keraamilisele materjalile sobiv klaas, mis on lahusena kantud selle pinnale ja põletatud 860-1350 °C-ni.

Hüpokaust – antiikajast pärit õhkküttesüsteem. Soojendatava ruumi all paiknev küttekolde soojendab õhulõõre, mille kaudu juhitakse soe õhk ruumi.

Järelpõlemise kamber – põlemiskolde peale, tulekindlast materjalist ehitatud ruumi osa, kuhu juhitakse kokku suitsugaasid ja eraldi kanalit ettekuumutatud õhk ca 650 °C, mille tulemusena põleb CO CO₂-ks ning temperatuur võib tõusta seejuures 950 °C-ni.

Kahhelahi – glasuuritud ahjudpottidest pottsepa poolt ehitatud soojustsalvestav ahi, mis koosneb küttekoldest, lõõristikust ja seda ümbritsevatest kahhelpottidest ehitatud väliskestast.

Kahhelpliit – kahhelpottidest käsitöönduslikult ehitatud pliit. Pliidi soojusliku kasuteguri tõstmiseks ehitatakse sageli tema kõrvale soemüür. Põhiline soojus tuleb pliidi plaadilt ca 1200 Wh/m², kiirgussoojusena.

Kamin – ladina keeles “camino” – ahi. Esialgset kaminat kasutati tulekoldena ruumi soojendamiseks ja valgustamiseks. Tänapäeva kamina funktsioonid on muutunud. Lahtise avaga kamina kasutegur on 5-15%.

Kaminahi – kahe siibriga telliskivist, voolukivist või muust materjalist ahju tüüp, mis vajadusel salvestab ahju soojust.

Kasutegur – kasuliku soojuste suhe kütuses sisalduvasse soojusesse (protsentides).

Kiirgussoojus – küttekeha massilt kiirguse teel äraantav energia.

Klinkertellis – savitellis, mida on mehhaanilise tugevuse ja ilmastikukindluse suurendamiseks põletatud kuni savi paakumiseni, 1000-1400 °C-ni.

Kolderest – kolde põrandas olev rest, mille läbi langevad tuhakasti põlemisjäätgid ja mille kaudu siseneb

koldesse põlemiseks vajaminev õhk.

Konvektsioonsoojus – õhu liikumisega leviv soojus.

Korstna kõrgus – korstna otsa ja viimaldõri lõikumispunkti vertikaalne vahemaa, mis määrab ära ahju tõmbe tugevuse (vastavalt standardile ja tootja antud kasutusjuhendile).

Korstna puhastusava – suletav ava korstna jalas, mille kaudu toimub korstna puhastamine.

Korstna tõmme – kolde ruumis ja korstnas olevate rõhkude vahest põhjustatud suitsugaaside liikumine.

Küttekamin – terasplekist või malmist valmistatud kütteseade, sageli klaasuksega. Iseloomulik on väike salvestusmass ja kütuse pidev lisamise vajadus.

Küttekolde kõrgus – kolde põranda ja kolde lae keskmine vertikaalne kaugus.

Küttekolle – avatud või suletud põlemisruum, kus toimub tahke, vedela või gaasilise kütuse põlemine, tema mõõtmed sõltuvad kütuse kogusest, liigist ja kütteseadme otstarbest. Ahju koldes salvestub ca 50% kogu põlemisel vabanenud soojusest.

Kütteköver – on graafiliselt kujutatud köverjoon välistemperatuuri ja küttekeha temperatuuri vahel, et kindlustada ruumis ettenähtud temperatuur. Kütteköver saadakse katseliselt ja ta sõltub väga erinevatest faktoritest. Praktikas sageli 1 °C-line temperatuuri langus väljas nõuab 1,5 °C-list temperatuuri tõstmist küttekehal.

Küttepinnad – kütteseadme soojenev kogupind, mille kaudu soojus antakse ruumi kas kiirguse või õhuliikumise teel.

Küttepuu – odavaim kütteleik arvestades kütuse hinna ja kütteväärtuse suhet, kütteväärtus 3.0-4.2 kWh/kg, kütteväärtus sõltub puidu niiskusest ja puidu liigist. Ahjule sobilikum küttepuu on kuiv lepp ja haab.

Kütteseade – küttekoldest, suitsulõõridest, (järelpõlemiskambrist), viimaldõrist ja korstnast koosnev seade.

Kütteseadme kasutusjuhend – juhend, mis sisaldab andmeid max lubatud kütuse koguse, kasuteguri, võimsuse, sooja salvestuse kestuse, küttnise iseärasuse ja kütteseadme hoolduse kohta.

Kütteseadme kasutusjuhend – sisaldab andmeid kütuse liigi ja koguse ning küttekestvuse ja salvestuskestvuse kohta.

Kütteseadme kogukasutegur – kasuliku soojuse ja kütuses sisalduva soojuse suhe protsentides.

Kütteseadme lõõri pikkus – pikkus esimesest lõõri pöörangust kuni viimaldõri alguseni.

Kütteseadme nimivõimsus – tootja (pottsepa) poolt ehitatud kütteseadme kasulik võimsus.

Kütteseadme pind – pind, mille kaudu antakse soojust kiirguse või õhuliikumise teel ruumi.

Kütteseadme õhutusvahe – kütteseadme välisseina kaugus ehituspiirdest.

Küttesüsteem – seade, mis koosneb küttekoldest, ühenduslõõridest ja korstnast.

Kütteväärtus – energiahulk, mis vabaneb kütuse täielikul põlemisel.

Kütteväärtus – on energia hulk, mis vabaneb kütuse täielikul põlemisel.

Lisakütteseade – ülemineku kütteperioodil või väga külma ilma korral kasutatav kütteseade.

Lisaõhk – õhukogus, mis pääseb kütteseadmesse seal olevate ehitusdefektide tõttu.

Maksimaalne kütusekogus – maksimaalvõimsuse korral lubatud kütuse kogus kilogrammides.

Moodulahi – kindlas etteantud järjekorras põhiliselt tulekindlatest keraamilistest või looduslikust kivist elementidest tehases või paigalduskohas kokku monteeritud seade, mis moodustab ühtse terviku.

Moodulkorsten – korsten, mille paigaldamisel kasutatakse kokkusobivate korstnaosade kombinatsiooni, toodetud või määratletud ühe tootja poolt, kellel lasub tootevastutus kogu korstna eest.

Nimiküttevõimsus – kütteseadme püsivõimsus, soojuse hulk, mida see 1 m² pinnalt annab tunnis W/m² või kW/m² kohta.

Objekti soojavajadus – soojavajadus, mis arvutatakse antud piirkonna madalaima välistemperatuuri jaoks. Eestis standardi järgi -22 °C. Soojavajadus koosneb ülekande soojavajadusest, soojusest, mis läheb läbi piirete ja õhusoojusest, mis on vajalik välisõhu soojendamiseks ettenähtud temperatuurini objektis.

Paisumisvuuk – vuuk välis- ja sisevoodrivahel vahel.

Pika põlemisajaga ahi – aeglaselt kütust põletav ahi, mis annab soojust ainult põlemise kestel.

Pottahi – üks vanimaid ahjulike, mille kolle ehitatakse šamott-tellistest ja lõõrid keraamilisest materjalist. Ahi salvestab soojust ja annab selle tagasi ruumi põhiliselt kiirgussoojusena. Pottahju kasutegur küünib 75%-ni.

Pottsepp – käsitöölaine, kes omab vastavat kvalifikatsiooni ja ehitab, remondib, paigaldab ja restaureerib kütteseadmeid (ahjud, pliidad, soojamüürid, kaminad, korstnad).

Primaarõhk – õhk, mis juhatakse otse põlemistsooni läbi tuharesti või ukseava.

Puhastusluuk – suitsulõõride ja viimaldõri puhastuseks ettenähtud ava koos sulguriga

Puhversalvesti – veemahuti või keraamiline salvesti, mis võimaldab põlemisel tekkinud soojust salvestada, et seda hiljem kasutada.

Puidubrikett – puidujäätmetest pressitud brikett, tihedus 1,2 kg/dm³, kütteväärtus 4,9 kWh/kg.

Puidupelletid (graanulid) – puidujäätmetest pressitud graanulid, läbimõõduga 6-8 mm, pikkus kuni 40 mm.

Põhikütteseade – põhikütteperioodil kasutatav kütteseade, mis katab kogu ruumis vajamineva soojavajaduse.

Salvestusahi – ahi, kus kütuse kogus põleb 1-1,5 tunniga, soojus salvestub ahjus, kust see aeglaselt hiljem antakse edasi ruumi.

Salvestusmass – kütteseadme mass, mis salvestab soojusenergia ja kiirgab selle ruumi.

Sekundaarõhk – õhk, mida juhatakse kütuse peale eraldi paikneva kanali kaudu, ettekuumutatult ja mida saab vajadusel reguleerida, selleks, et toimuks täielik CO põlemine.

Soojamüür – sageli pliidi juurde kuuluv soojenev küttekeha osa, mis suurendab pliidi kasutegurit ja soojendab ka ruumi. Soojamüüri võimsuseks loetakse 350-400 W/m².

Stardisiiber (suvesiiber) – siiber, mis võimaldab suitsugaasidel otsest juurdepääsu korstnasse. Kasutatakse ahjus kütuse süttimise alguses, et kiirendada põlemise algfaasi. Hiljem suletakse ja avatakse peasiiber ning suitsugaasid läbivad kogu lõõristiku.

Suitsugaasid – põlemise lõpetanud suitsugaasid ahjus ja korstnas.

Suitsugaaside soojusülekanne – soojuse ülekanne, mis on tingitud suitsugaaside liikumisest suitsulõõrides, ülekande suurus sõltub gaaside liikumise kiirusest, gaaside ja suitsulõõri seinte temperatuuride erinevusest ja kokkupuute pinna suurusel.

Suitsuimur – seade, mis paneb liikuma õhu ja suitsugaasid.

Suitsukäik – põlemisgaaside ja suitsugaaside liikumiskanali ahjus ja välikaminates.

Suitsulõõr – tulekindlast materjalist ehitatud kütteseadme osa, mida mööda liiguvad suitsugaasid ja kus toimub soojuse salvestus.

Šamott-tellis – tulekindlast savist ja põletatud keraamika purustatud kildudest pressitud tellis, mida kasutatakse kütteseadmete ehituseks. Tihedus 0,45-2,0 g/cm³, omab head soojamahtuvust ja talub hästi temperatuuri kõikumisi.

Tuhakast – põlemiskolde all paiknev, tuhka ja põlemisjääke koguv ruumiosa, mille läbi liigub koldesse suunduv põlemisõhk. Tuhakasti ees olev uks võimaldab reguleerida põlemise protsessi koldes.

Tulikiviahi – Soomes väljaarendatud looduslikust materjalist ahi.

Tõmberegulaator – korstna komponent tõmbe stabiliseerimiseks ja liiga suure tõmbe vähendamiseks ning kütte kokkuhoidmiseks.

Viimalõõr – kütteseadme osa, mis juhivad suitsugaasid suitsulõõrist või järelpõlemiskambri korstnasse

Väike suitsulõõr – ahjudest väljuv ja korstnalõõri suubuv suitsukäik, kui ahjude hetkvõimsus ei ületa 120 kW ja suitsugaasi temperatuur ei ületa korstnalõõris 350 °C järgi. Pottsepad tegelevad ainult väikeste suitsulõõridega.

Välikamin – kütteseade väljaspool eluruumi.

Välisõhu kanal – läbi välisseina toodud õhutoru, mis varustab kütteseadet õhuga.

Õhkkütteseade – ventilaatorist, tolmufiltrist ja sooja juhtimistorudest koosnev õhku laiali kandev süsteem.

Õhukanalitega ahi – ahi, mille sisse on ehitatud õhukanalid, võrreldes tavalise ahjuga, kandub soojus kanalite kaudu ruumi kiiremini, kuid väiksema salvestusvõime tõttu jahtub kiiremini.

Ühenduslõõr – kütteseadme osa, kus kütteseade liitub suitsu- või viimalõõriga.

KEELTE OSKUSTASEMETE KIRJELDUSED
Lisa A

	A1	A2	B1	B2	C1	C2	
MÕISTMINE	Saan aru tuttavatest sõnadest ja fraasidest, mis puudutavad mind, minu perekonda ja minu vahetut ümbrust, kui inimesed räägivad aeglaselt ja selgelt.	Saan aru fraasidest ja sageli kasutatavatest sõnadest, mis on vahetult seotud mulle oluliste valdkondadega (näiteks info minu ja mu perekonna kohta, sisseostude tegemine, kodukoht, töö). Saan aru lühikeste, lihtsate ja selgelt välja-hääldatud ütluste põhisisust.	Saan aru põhilisest infost selges tavakõnes tuttavatel teemal: töö, kool, vaba aeg jne. Saan aru aeglaselt ja selgelt edastatud raadio- või telesaadete põhisisust, kui need käsitlevad päevateemasid või mulle huvitavaid teemasid.	Saan aru pikematest kõnedest ja ettekannetest ning tuttava teema puhul isegi nende keerukamatest nüanssidest. Saan aru enamiku teleuudiste, publitsistikasaadete ja filmide sisust.	Saan aru pikemast tekstist isegi siis, kui see pole selgelt liigendatud ja seosed on esitatud kas kaudselt või vihjamisi. Saan suurema vaevata aru teleprogrammide ja filmidest.	Saan vaevata aru igasugusest kõnest, olenemata sellest, kus seda esitatakse. Saan aru ka kiirkõnest, kui mulle antakse pisut aega hääldusviisiga harjumiseks.	KUULAMINE
	Saan aru tuttavatest nimedest, sõnadest ja väga lihtsatest lausetest näiteks siltidel, plakatitel või kataloogides.	Saan aru väga lühikestest lihtsatest tekstidest. Oskan leida eeldatavat spetsiifilist informatsiooni lihtsatest igapäevatekstidest (näiteks reklaamid, tööpakkumised, prospektid, menüüd, sõiduplaanid), samuti saan aru lühikestest lihtsatest isiklikest kirjadest.	Saan aru tekstidest, mis koosnevad sagedamini esinevatest või minu tööga seotud sõnadest. Saan aru sündmuste, mõtete ja soovide kirjeldusest isiklikes kirjades.	Saan aru aktuaalsetel teemadel kirjutatud artiklitest, kus autorid väljendavad meeleid kindlaid seisukohti või vaatenurki. Saan aru tänapäevasest proosast.	Saan aru pikkadest ja keerulistest tekstidest, nii olustikulistest kui ka kirjanduslikest, tajudes nende stiililist eripära. Saan aru erialastest artiklitest ja pikematest tehnilistest juhenditest isegi siis, kui need vahetult ei puuduta minu eriala.	Saan vaevata aru kõigist kirjaliku teksti liikidest, sealhulgas abstraktsetest, struktuurilt ja/või keeleliselt keerulistest tekstidest, näiteks käsiraamatutest, erialastest artiklitest ja ilukirjandusest.	LUGEMINE
RÄÄKIMINE	Oskan lihtsal viisil suhelda tingimusel, et vestluspartner aeglaselt räägib, vajadusel öeldut kordab või ümber sõnastab ning mind vestlemisel aitab. Oskan küsida lihtsaid küsimusi ja neile vastata.	Saan hakkama igapäevastes suhtlusolukordades, mis nõuavad otsust ja lihtsat infovahetust tuttavatel teemadel. Oskan kaasa rääkida, ehkki ma ei oska veel ise vestlust juhtida.	Saan enamasti keelega hakkama maal, kus see on kasutusel. Oskan ettevalmistuseta vestelda tuttavatel, huvitaval või olulisel teemal: pere, hovid, töö, reisimine ja päevasündmused.	Oskan vestelda piisavalt spontaanselt ja ladusalt, nii et suhtlemine keelt emakeelena kõnelevate inimestega on täiesti võimalik. Saan aktiivselt osaleda aruteludes tuttavatel teemal, oskan oma seisukohti väljendada ja põhjendada.	Oskan end mõistatavaks teha ladusalt ja spontaanselt, väljendeid eriti otsimata. Oskan kasutada keelt paindlikult ja tulemuslikult nii ühiskondlikel kui ka tööalastel eesmärkidel. Oskan avaldada mõtteid ja arvamusi ning vestluses teemat arendada.	Saan vaevata osaleda igas vestluses ja diskussioonis ning oskan idioome ja kõnekeelseid väljendeid. Oskan täpselt edasi anda tähendusvarjundeid. Vajadusel oskan lausungi ümber sõnastada, nii et vestluses osalejad seda vaevalt märkavad.	SUULINE SUHTLUS
	Oskan kasutada lihtsaid fraase ja lauseid kirjeldamiseks kohta, kus elan, ja inimesi, keda tunnen.	Oskan kasutada mitmeid fraase ja lauseid, et kirjeldada oma perekonda ja teisi inimesi, elutingimusi, hariduslikku taupõhja, praegust või eelmist tööd.	Oskan lihtsate seostatud lausetega kirjeldada kogemusi, sündmusi, unistusi ja kavatsusi. Oskan lühidalt põhjendada ning selgitada oma seisukohti ja plaane. Oskan edasi anda jutu, raamatu ja filmi sisu ning kirjeldada oma muljeid.	Oskan selgelt ja üksikasjalikult käsitleda ainet laias teemaderingis, mis puudutab minu huvialasid. Oskan selgitada oma seisukohti aktuaalsetel teemadel, tuues välja erinevate arvamuste poolt- ja vastuargumendid.	Oskan keerulisi teemasid täpselt ja üksikasjalikult kirjeldada, välja tuua alateemad ja olulisemad punktid ning teha kokkuvõtet.	Oskan esitada selge ja ladusa, kontekstile vastavas stiilis kirjelduse või põhjenduse, millel on loogiline ülesehitus, mis aitab kuulajal märgata ja meelde jätta kõige olulisemat.	SUULINE ESITUS
KIRJUTAMINE	Oskan kirjutada lühikest ja lihtsat teadet (näiteks postkaarti puhkuse-tervistustega) ning täita formulare (näiteks hotelli registreerimislehte, kus küsitakse isikuandmeid: nime, aadressi, rahvust/kodakondsust).	Oskan teha märkmeid ja koostada väga lihtsat isiklikku kirja, näiteks kellegi tänamiseks.	Oskan koostada lihtsat seostatud teksti tuttavatel või mulle huvi pakkuvatel teemal. Oskan kirjutada isiklikku kirja, milles kirjeldan oma kogemusi ja muljeid.	Oskan kirjutada selgeid ja detailseid tekste mulle huvi pakkuvates teemaderingis. Oskan kirjutada esseed, aruannet või referaati, edastamaks infot ning kommenteerides ja põhjendades oma seisukohti. Oskan kirjutada kirju, milles tõstan esile kogemuste ja sündmuste mulle olulisi aspekte.	Oskan ennast väljendada selges, hästi liigendatud tekstis, avaldades oma arvamust vajaliku põhjalikkusega. Oskan kirjutada kirja, esseed või aruannet keerukal teemal ja esile tõsta olulisemat. Oskan lugejast lähtuvalt kohandada oma stiili.	Oskan kirjutada ladusalt ja selgelt vajalikus stiilis. Oskan koostada keerulisi kirju, aruandeid või artikleid, esitada ainet loogiliselt liigendatuna nii, et lugeja suudab eristada olulist. Oskan koostada erialaseid ja ilukirjanduslikke sisukokkuvõtteid, annotatsioone ning retsensioone.	KIRJUTAMINE

Euroopa Nõukogu keeleoskustasemete süsteem: enesehindamise skaala.

ARVUTI KASUTAMISE OSKUS

Arvutikasutaja oskustunnistus – AO (ECDL/ICDL – The European Computer Driving Licence/The International Computer Driving Licence) tõendab selle omaja praktilisi põhioskusi laiatarbe tarkvara kasutamisel. (AO tunnistuse omamine ei ole kutsekvalifikatsiooni taotlemisel kohustuslik.)

7 moodulit:

AO1 – Infotehnoloogia põhimõisted ja infoühiskond

AO2 – Arvuti kasutamine ja failihaldus

AO3 – Tekstitöötlus

AO4 – Tabelitöötlus

AO5 – Andmebaasid

AO6 – Esitlus

AO7 – Informatsioon ja kommunikatsioon

AO1 INFOTEHNOLOOGIA PÕHIMÕISTED JA INFOÜHISKOND

1. Põhimõisted
2. Riistvara
3. Mälu
4. Tarkvara
5. Arvutivõrgud
6. Arvutid igapäevaelus
7. Infotehnoloogia ja ühiskond
8. Turvalisus, õiguskaitse ja seadusandlus
9. Infotehnoloogia ja Eesti

AO2 ARVUTI KASUTAMINE JA FAILIHALDUS

1. Elementaarskused
2. Töölaud
3. Failihaldus
4. Failide lihtne redigeerimine
5. Prindihaldus

AO3 TEKSTITÖÖTLUS

1. Alustamine
2. Põhioperatsioonid
3. Kujundamine (vormindamine)
4. Dokumendi viimistlemine
5. Printimine
6. Muud oskused

AO4 TABELITÖÖTLUS

1. Elementaarskused
2. Põhioperatsioonid
3. Valemid ja funktsioonid
4. Kujundamine (vormindamine)
5. Diagrammid ja objektid
6. Printimine

AO5 ANDMEBAASID

1. Alustamine
2. Andmebaasi loomine
3. Vormi kasutamine

4. Informatsiooni otsimine
5. Aruanded

A06 ESITLUS

1. Elementaaroskused
2. Põhitegevused
3. Vormindamine
4. Graafika ja diagrammid
5. Printimine ja levitamine
6. Slaidiseansi efektid
7. Slaidiseansi vaatamine

A07 INFORMATSIOON JA KOMMUNIKATSIOON

1. Veebi kasutamise elementaaroskused
2. Veebis navigeerimine
3. Otsing veebis
4. Järjehoidjad (bookmarks)
5. Elektronposti kasutamise elementaaroskused
6. Kirjavahetus
7. Adresseerimine
8. Postkasti haldamine
9. Listid ja uudisgrupid